

ŽELJEZNIČAR

BROJ 865 || PROSINAC 2017.

LIST HŽ INFRASTRUKTURE d.o.o.

Sretan Božić i nova 2018. godina

PREGLED

2017. ukratko

6

AKTUALNOSTI

Zamjetan porast opsega
teretnog prijevoza

11

HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ

Dvadeset godina
Tin-expressa

14

HŽ INFRASTRUKTURA

Delnice, Lakotić Nedjeljko i pas Bubi
FOTO: Branimir Butković

IZDVOJENO

EU FONDOVI

Visoka faza dovršenosti
građevinskih radova

8

AKTUALNOSTI

Zamjetan porast opsega
teretnog prijevoza

11

HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ

Dvadeseti rođendan Tin-expressa

14

AKTUALNOSTI

Gorski kotar čeka zimu

19

ZANIMLJIVOSTI

Obnovljen belomanastirski Ćiro

27

PUTOPIS

Predivno iskustvo krstarenja Nilom

28

IMPRESUM

ŽELJEZNIČAR

list HŽ Infrastrukture d.o.o.

NAKLADNIK: HŽ Infrastruktura d.o.o.

ZA NAKLADNIKA: Ivan Kršić

GLAVNI UREDNIK: Ivan Kartelo

IZVRŠNI UREDNIK: Branimir Butković

JEZIČNE UREDNICE: Nataša Bunijevac, Ružica Stanić

UREĐIVAČKI ODBOR: Martina Elizabeta Lovrić, Ivana Soljačić, Željko Kopčić, Damir Ćavar, Ivan Kartelo, Katarina Rakas

DIZAJN: Oskar Pigac

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Ante Klečina

ADRESA UREDNIŠTVA:

Zagreb, Mihanovićeve 12
telefon: +385 (0) 1 3783 019
telefaks: +385 (0) 1 4572 131
e-mail: zeljeznicar@hzinfra.hr
www.hzinfra.hr

NAKLADA: 1800 primjeraka

TISAK: HŽ Putnički prijevoz d.o.o., Zagreb

Drage kolegice i kolege,

na izmaku 2017. godine želim vam, u prvo-
me redu, zahvaliti na predanosti i trudu
koji ste uložili kako bismo zajednički ispu-
njavali zacrtane poslovne ciljeve te prevla-
davali izazove koji su bili pred nama.

Godinu iza nas obilježili su veliki infrastruk-
turni radovi na pruzi Gradec – Sveti Ivan
Žabno te na »susjednoj« dvokolosiječnoj
pruzi Dugo Selo – Križevci. Dvanaest kilo-
metara dugačka pruga Gradec – Sveti
Ivan Žabno u građevinskome smislu prak-

tički je dovršena i početak probnih vožnji očekuje se u proljeće 2018.
godine.

Uz nešto sporiji tempo izvođenja radova od planiranoga te iznimna na-
stojanja našega voditeljstva projekta da predstavnici konzorcija intenzi-
viraju aktivnosti i dostignu kašnjenja, na gradilištu pruge Dugo Selo –
Križevci radi se na više lokacija.

Glavnina radova izvodi se na dionici između Vrbovca i Križevaca te se
očekuje da će rezultati trenutačno najvećeg infrastrukturnog projekta
biti vidljivi krajem sljedeće godine. Osim projekata koji su u fazi radova
intenzivno se radilo na planiranju i projektiranju i ostalih projekata koji-
ma je cilj obnoviti i modernizirati našu mrežu i infrastrukturu.

U razdoblju koje nam predstoji još ćemo se aktivnije usmjeriti na reali-
zaciju infrastrukturnih projekata kao i na cjelokupno restrukturiranje
poslovnoga modela tvrtke.

Želja nam je, ali i obveza, da kao najveći poslovni subjekt u željezničkom
sektoru budemo predvodnici promjena kako bi željeznica u budućnosti
dosegla europske standarde. Samo tako putnici i roba vratit će se na
naše pruge, a time će se dati i pozitivan impuls rastu gospodarstva i raz-
voju društvene povezanosti. Konkretni primjer neophodnosti osuvre-
menjivanja naših kapaciteta jest uplovljavanje kineskoga broda Xin Tian
Jun u Brajdicu 13. prosinca ove godine, čime je ostvaren rekordni promet
od 200 000 kontejnera u 2017. godini. To pridaje važnosti otvaranju
ponuda za izvođenje radova na području luke i željezničkoga kolodvora
Brajdica 6. prosinca u sjedištu HŽ Infrastrukture.

Prosinac je mjesec adventa i veselja, te nam je drago da se i HŽ Infra-
struktura sa svojim muzejom uključila u ponudu adventskih događanja
u Zagrebu. Za posjetitelje Hrvatskog željezničkog muzeja pripremljene
su brojne zanimljivosti. Uz dojmljivu izložbu »Orient-Express u Zagrebu«
te brojne edukativne radionice djeca i odrasli mogu doživjeti i iskustvo
vožnje vrtnom željeznicom. Stoga, ako ste u mogućnosti, posjetite naš
muzej tijekom adventa.

I na kraju, drage kolegice i kolege, svima vama i vašim obiteljima želim
obilje mira i radosti u ovim blagdanskim danima. U svoje ime te u ime
Uprave HŽ Infrastrukture želim svima sretan Božić te uspješnu 2018.
godinu!

predsjednik Uprave HŽ Infrastrukture
Ivan Kršić

POTPISAN 4. ANEKS KOLEKTIVNOG UGOVORA HŽ INFRASTRUKTURE

PIŠE: Korporativne komunikacije HŽI-a
FOTO: Branimir Butković

U petak 15. prosinca 2017. u sjedištu HŽ Infrastrukture održan je peti sastanak pregovaračkih odbora sindikata i poslodavca za 4. aneks Kolektivnog ugovora HŽ Infrastrukture.

S obzirom na raspoloživa financijska sredstva Društva, pregovarački odbori sindikata i poslodavca usuglasili su se u tome da će se za vrijeme trajanja Kolek-

tivnog ugovora:

- isplaćivati božićnica u iznosu od 1200 kuna neto, koja će se isplaćivati u mjesecu prosincu tekuće godine,
- isplaćivati jednokratna naknada (regres) u iznosu od 400 kn neto, koja će se isplaćivati do listopada tekuće godine,
- isplaćivati naknada za prijevoz na posao za mjesec prosinac,
- tijekom trajanja Kolektivnog ugovora

neće se povećavati cijena sata rada.

Potpisnici Aneksa ugovora

ODRŽAN SASTANAK GENERALNIH DIREKTORA SKUPINE G4

PIŠE: Ivana Zanki
FOTO: ÖBB

U Beču je 29. studenog 2017. održan godišnji sastanak generalnih direktora Skupine G4, regionalne skupine Međunarodne željezničke unije (UIC) čiji su članovi željeznička poduzeća iz Austrije, BiH, Hrvatske, Mađarske, Slovačke i Slovenije.

Predstavnici upravitelja infrastrukture predstavili su svoje aktualne i planirane projekte koji su relevantni za putnički i teretni prijevoz na teritoriju članova Skupine G4. Radove i projekte na mreži HŽ Infrastrukture prezentirao je član Uprave Darko Barišić. Na ovogodišnjem su sastanku prvi put sudjelovali predstavnici

Infrastrukture željeznice Srbije kao promatrači koji su predstavili svoje aktualne i buduće projekte.

Pozivu na sastanak odazvao se i izvršni direktor CER-a Libor Lochman koji je govorio o aktualnostima vezanima uz tzv. tehnički stup četvrtog željezničkog paketa, akcijski plan Europskog sustava upravljanja željezničkim prometom (ERTMS), reviziju Direktive o eurovinjeti, Direktivu o kombiniranom prijevozu, produžetku dozvole korištenja glifosata na još pet godina, pravima putnika, sigurnosti i *brexitu*.

UIC-ov koordinatorski predstavnik za Europu Simon Flet-

cher prisutne je izvijestio o napretku tehnološke inicijative Shift2Rail.

Harald Hotz, predsjednik RNE-a, organizacije europskih upravitelja infrastrukture i tijela za dodjelu kapaciteta, predstavio je novi *web*-alat za praćenje tzv. zatvora pruge radi izvođenja planiranih radova. Podatke bi unosili svi upravitelji infrastrukture na istom koridoru, a cilj je izbjeći istodobne zatvore pruge na više mreža. Testiranje aplikacije planirano je za siječanj 2018. Prisutni su također raspravljali o problematici sve većeg nedostatka strojovođa i načinima na koje pokušavaju potaknuti veći interes mladih za to zanimanje.

PREDSTAVLJENI PLANOV ZA MODERNIZACIJU PRUGE ŠKRLJEVO – RIJEKA – JURDANI

PIŠE: Željka Mirčić
ILUSTRACIJA: Oskar Pigac

Sufinancira Europska unija
Instrument za povezivanje Europe

Krajem studenoga u Gradskoj vijećnici u Rijeci zainteresiranim građanima predstavljena su moguća rješenja projekta izgradnje drugoga kolosijeka, obnove i modernizacije postojeće pruge na dionici Škrlevo – Rijeka – Jurdani dužoj 27,5 kilometara. Ugovor za izradu projektne dokumentacije u vrijednosti 33,777 milijuna kuna potpisan je krajem 2016., a rok za završetak njezine izrade jest kraj 2019. godine.

Javno predstavljanje projekta održali su HŽ Infrastruktura, naručitelj projekta za izradu projektne dokumentacije za modernizaciju pruge Škrlevo – Rijeka – Jurdani (Šapjane), i izrađivači projektne dokumentacije, odnosno zajednica ponuditelja koju čine Institut IGH d.d. i tvrtka Granova d.o.o. Prezentaciji su pored građana prisustvovali sudionici na projektu: predstavnici jedinica lokalne samouprave i Primorsko-goranske županije.

Projekt s 85 posto sredstava sufinancira Europska unija iz Instrumenta za povezivanje Europe (*Connecting Europe Facility* –

CEF). Nakon što projektna dokumentacija bude izrađena, planira se prijava radova za osiguranje sufinanciranja iz EU-ovih fondova i poduzimanje ostalih aktivnosti.

S obzirom na to da se zbog dogradnje drugoga kolosijeka i denivelacije očekuje uklanjanje određenoga broja postojećih stambenih objekata na užemu području pruge, građani su upoznati s načinima imovinskopravnog rješavanja projektnih situacija. Pruga od Škrlevo do Opatije-Matulja prolazi kroz samo središte Rijeke, a gradnja drugog kolosijeka omogućit će stanovnicima grada Rijeke, Primorsko-goranske županije, grada Bakra i općine Matulji brži prijevoz na području grada i njegove okolice. Ovim projektom obuhvaćena je i obnova željezničkoga stajališta Permani i kolodvora Šapjane.

Razumijemo interes lokalne zajednice i upite građana čije se vlasništvo nalazi na predviđenoj trasi drugog kolosijeka. Zato se takvi projekti i predstavljaju zainteresiranim građanima te smo posebnu pozornost tijekom prezentacije posvetili pod-

CILJEVI IZGRADNJE DRUGOGA KOLOSIJEKA, OBNOVE I MODERNIZACIJE POSTOJEĆE PRUGE NA OVOJ DIONICI JESU POVEĆANJE RAZINE USLUGE I KONKURENTNOSTI ŽELJEZNIČKOG PROMETA U RIJEČKOME ČVORIŠTU, STVARANJE UČINKOVITOGA GRADSKOG I PRIGRADSKOG ŽELJEZNIČKOG PRIJEVOZA, OMOGUĆAVANJE BRŽEG PREMJEŠTANJA PRIJEVOZNE POTRAŽNJE S CESTOVNOG NA ŽELJEZNIČKI PROMET, DALJNI RAZVOJ POSTOJEĆIH KAPACITETA LUKE RIJEKA I SKLADAN RAZVOJ LUKE S RIJEČKIM ŽELJEZNIČKIM ČVORIŠTEM.

ručju i ciljevima projekta koji će doprinijeti povećanju kvalitete prometnoga sustava grada Rijeke i njegove okolice te načinu implementacije projekta i rješavanju projektnih situacija. – rekla je Snježana Krznarić, zamjenica voditelja projekta.

Ciljevi izgradnje drugoga kolosijeka, obnove i modernizacije postojeće pruge na ovoj dionici jesu povećanje razine usluge i konkurentnosti željezničkog prometa u riječkome čvorištu, stvaranje učinkovitoga gradskog i prigradskog željezničkog prijevoza, omogućavanje bržeg premještanja prijevozne potražnje s cestovnog na željeznički promet, daljnji razvoj postojećih kapaciteta Luke Rijeke i skladan razvoj Luke s riječkim željezničkim čvorištem. Dodatni benefit modernizacije ove pružne dionice jest rasterećenje osnovnih riječkih cestovnih prometnica, zaštita od buke i vibracija nastalih prometovanjem vlakova, osiguranje željezničko-cestovnih prijelaza i pješačkih prijelaza preko pruge, smanjenje troškova prijevoza te smanjenje investicija u gradsku cestovnu infrastrukturu. Tijekom prezentacije projekta u Rijeci su javnosti predstavljeni rezultati studije izvodljivosti, s time da će u sklopu projekta biti izrađeni i studija ekonomske i financijske analize, studija utjecaja na okoliš, idejni i glavni projekt te ishođene lokacijske i građevinske dozvole.

2017. UKRATKO

PIŠE: Uredništvo
FOTO: Dragutin Staničić, Branimir Butković

I ova je godina obilovala zanimljivim događajima na željeznici. Prisjetimo se najvažnijih u pregledu protekle godine po mjesecima.

SIJEČANJ

Godina je počela valom hladnoće i snježnim nevremenom koje je paraliziralo dobar dio zemlje. Unatoč tomu, zahvaljujući nadležnim službama i izvršnom osoblju HŽ Infrastrukture željeznički promet teкао je bez prekida uz tek manje poremećaje.

VELJAČA

Radovi na europskom projektu Dugo Selo – Križevci, vrijednom 1,5 milijardi kuna, ušli su u novu fazu u kojoj se zahvati intenzivno izvode između Vrbovca i Križevaca zbog čega je organizirana posebna regulacija putničkog prijevoza.

OŽUJAK

U cilju učinkovitijeg upravljanja poslovanjem HŽ Infrastrukture na snagu je stupila nova organizacijska struktura. Na riječkome području počeli su zahtjevni radovi na sanaciji većega broja usjeka.

TRAVANJ

Vlada RH donijela je odluku o financiranju projekta modernizacije i elektrifikacije pruge Zaprešić – Zabok vrijednom 614,4 mil. kn. Po završetku projekta vrijeme putovanja od Zaboka prema Zaprešiću i Zagrebu upola će se skratiti.

SVIBANJ

Povodom pristupanja Hrvatske Mediteranskom koridoru za željeznički teretni prijevoz održana je konferencija na kojoj su HŽ Infrastruktura i još sedam upravitelja željezničke infrastrukture potpisali pismo namjere o jačanju željezničkog teretnog prijevoza.

LIPANJ

Položene su prve tračnice nove pruge Gradec – Sveti Ivan Žabno, vrijedne 223 mil. kn, koja se sufinancira sredstvima iz fondova EU-a. Tim projektom znatno će se skratiti vrijeme putovanja između Zagreba i Bjelovara te udovoljiti potrebama putnika s tog područja koji zbog posla i školovanja svakodnevno putuju u Zagreb.

SRPANJ

Pratili smo radove na novom terminalu na Zagrebačkoj obali u Rijeci, zajedničkom projektu HŽI-a i Lučke uprave Rijeka koji se sufinancira iz Instrumenta za povezivanje Europe (CEF), rekonstrukciju kolodvora Sisak i radove održavanja na više lokacija.

KOLOVOZ

Vlada RH usvojila je Strategiju prometnog razvoja 2017. – 2030. koja će biti okvir za razvoj prometnog sektora, pa tako i željeznice, u sljedećih 13 godina.

RUJAN

HŽ Infrastruktura predstavljena je na konferenciji o Instrumentu za povezivanje Europe (CEF) kao trenutno najveći korisnik sredstava EU-ovih fondova u RH. Samo iz CEF-a HŽI je dobila zeleno svjetlo za projekte vrijedne 400 mil. eura, od čega EU pokriva oko 306 mil. eura.

LISTOPAD

Skupština Društva imenovala Upravu HŽ Infrastrukture. Dotadašnji član Uprave Ivan Kršić imenovan je predsjednikom Uprave, a Darko Barišić, Nikola Ljuban i Marko Z. Žubrinić članovima Uprave.

STUDENI

Potpisan je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za modernizaciju i elektrifikaciju 24 km pruge od Zaprešića do Zaboka.

Osigurano je europsko sufinanciranje još dvaju projekata: Izradu tehničke dokumentacije za modernizaciju dionice Oštarije – Škrlevo i Izradu projektne dokumentacije za rekonstrukciju dionice Okučani – Vinkovci.

PROSINAC

Hrvatski željeznički muzej uključen je u ponudu grada Zagreba kao jedna od novih atraktivnih lokacija u vrijeme adventa. Za sve ljubitelje željeznice pripremljena su brojna događanja, radionice, izložba posvećena Orient-Expressu i zabavna vožnja u modelu željeznice.

VISOKA FAZA DOVRŠENOSTI GRAĐEVINSKIH RADOVA

PIŠE: Branimir Butković
FOTO: Branimir Butković

Europska unija
Zajedno do fondova EU

Gradnja nove pruge za prigradski prijevoz Gradec – Sveti Ivan Žabno u građevinskom je smislu u visokome stupnju dovršenosti. Pruga i objekti na pruži poprimaju ili su već poprimili svoj konačan oblik.

Početak prosinca radovi su se privodili kraju i gradilište se pripremalo za mirovanje tijekom božićnih i novogodišnjih blag-

dana. Ugovorni rok za dovršetak svih radova je 24. siječnja 2018., no taj će se rok najvjerojatnije ipak morati prolongirati. Planirani rok za puštanje pruge u pokusni rad jest proljeće sljedeće godine. Prvo slijedi interni tehnički pregled koji će odraditi Povjerenstvo HŽ Infrastrukture sastavljeno od stručnjaka iz Sektora za prometne poslove i Sektora za održavanje, a paralelno će krenuti i pokusni rad. Taj

pregled prethodi pregledima koje će obaviti Agencija za sigurnost željezničkog prometa i Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, a nakon državnoga tehničkog pregleda konačno će se ishoditi uporabna dozvola.

Radovi na gornjem i donjem pružnom ustroju dovršeni su iznad 90 posto. U cijelosti su ugrađeni tamponski sloj trase, ar-

Kolodvor Gradec

miranobetonški pragovi i kolosiječna rešetka, a dovršeno je i podbijanje kolosijeka. U kolodvoru Sveti Ivan Žabno ugrađene su sve skretnice. Ugrađuju se pružne oznake i bruse tračnice. U duljini od dva kilometra izvedeno je predizanje dugoga tračničkog traka.

Na pružnoj trasi nalaze se tri dovršena podvožnjaka, i to Paromlinska, Mali Gaj i

HŽ HAC. Dovršen je i most Glogovnica, a isto tako završeni su i radovi na nadvožnjacima Lubena, Remetinec i Paromlinska. Na mostu i nadvožnjacima provedena su probna ispitivanja lokomotivom.

Željezničko-cestovni prijelaz na izlazu iz kolodvora Sveti Ivan Žabno ukida se, a promet se preusmjerava na kilometar udaljeni prijelaz kod industrijske zone.

Obnovljena kolodvorska zgrada u Gradecu i nova zgrada u Svetom Ivanu Žabnom dovršene su. U kolodvoru Sveti Ivan Žabno završeni su radovi na donjemu ustroju bočnog i otočnog perona. Na ugrađene temelje treba još ugraditi rasvjetne stupove i nadstrešnicu na otočnome peronu. Prilazi stajalištima asfaltiraju se, a tijekom siječnja treba završiti nasipavanje tijela perona te ugradnju nadstrešnice i opreme.

Kolodvor Sveti Ivan Žabno

Na izlazu iz kolodvora Sveti Ivan Žabno

POTPISANI UGOVORI S TŽV-om »GREDELJ«

PIŠE: Mihaela Tomurad Sušac
FOTO: Mihaela Tomurad Sušac

Potpisivanje ugovora

POTPISIVANJEM OVIH UGOVORA NASTAVLJAMO S ULAGANJIMA U ODRŽAVANJE NAŠEGA VOZNOG PARKA, ŠTO JE IZNIMNO VAŽNO ZA USPJEŠNO POSLOVANJE. UZ ODRŽAVANJE VOZILA KOJE SE FINANCIRA ZAJMOM IBRD-a RADUJE ME ČINJENICA DA OVAJ POSAO RADI DOMAĆA ŽELJEZNIČKA INDUSTRIJA. NA TEMELJU RAZMJENE ZNANJA I ISKUSTAVA SVIH NAŠIH ODRŽAVATELJA OBNOVIT ĆEMO VOZNI PARK I TIME POSTIĆI KONAČNI CILJ – POUZDANA VOZILA KOJIMA ĆEMO OSIGURATI PROVEDBU VOZNOG REDA NA ZADOVOLJSTVO KORISNIKA NAŠIH USLUGA.

Nastavljajući uspješnu poslovnu suradnju, dana 1. prosinca u TŽV-u »Gredelj« potpisani su ugovori za srednji popravak 14 klimatiziranih vagona, dizel-motornog vlaka serije 7 121 111/112 i triju dizelskih lokomotiva serije 2044 u vlasništvu HŽ Putničkog prijevoza.

Ugovore su potpisali predsjednik Uprave HŽ Putničkog prijevoza mr. sc. Željko Ukić te članovi Uprave Mladen Lugarić i Damir Rubčić te stečajni upravitelj TŽV-a »Gredelj« Tomislav Đuričin. Ugovori se financiraju vlastitim sredstvima HŽ Putničkog prijevoza.

Vrijednost Ugovora za srednji popravak 14 klimatiziranih vagona (sedam vagona serije Bee, triju vagona serije ABee, triju vagona serije Aeelt i jednog vagona serije Beet) iznosi 8.549.999 kuna bez PDV-a. Ugovorom je definiran i rok za popravak

vagona koji iznosi do 30 dana po vagonu, odnosno do 60 dana za vagon serije Beet. Vrijednost Ugovora za srednji popravak dizel-motornog vlaka serije 7 121 111/112 iznosi 3.250.497,27 kn bez PDV-a, a rok za popravak je do 120 dana.

Vrijednost Ugovora za srednji popravak triju dizelskih lokomotiva serije 2044 iznosi 8.160.000 kuna. Za prvu lokomotivu definiran je rok za popravak do 150 dana, a rok za isporuku ostalih dviju lokomotiva najkasnije je 30 radnih dana od dana isporuke prve lokomotive.

Nakon potpisivanja ugovora Željko Ukić istaknuo je:

„Potpisivanjem ovih ugovora nastavljamo s ulaganjima u održavanje našega voznog parka, što je iznimno važno za uspješno poslovanje. Uz održavanje vozi-

la koje se financira zajmom IBRD-a raduje me činjenica da ovaj posao radi domaća željeznička industrija. Na temelju razmjene znanja i iskustava svih naših održavatelja obnovit ćemo vozni park i time postići konačni cilj – pouzdana vozila kojima ćemo osigurati provedbu voznog reda na zadovoljstvo korisnika naših usluga.

Tomislav Đuričin rekao je:

„Drago mi je što smo potpisali ove ugovore vrijedne oko 20 milijuna kuna. Ugovaranje popravaka jamči posao radnicima TŽV-a »Gredelj«. Vjerujem da će TŽV »Gredelj« nastaviti još bolje funkcionirati i raditi te da će se osigurati budućnost kvalitetne željezničke industrije, osobito u segmentu velikih i srednjih popravaka željezničkih vozila za koje radnici »Gredelja« imaju sve potrebne kvalifikacije i veliko iskustvo.

ZAMJETAN PORAST OPSEGA TERETNOG PRIJEVOZA

PIŠE: Branimir Butković
FOTO: Branimir Butković

U prvih devet mjeseci ove godine zabilježen je zamjetan rast količina prevezenih tereta. Porast opsega prijevoza zabilježio je i nacionalni prijevoznik, a rezultati privatnih prijevoznika osjetno su premašili ukupni prošlogodišnji rezultat.

Početak prosinca hrvatski mediji objavili su izvještaj HAKOM-a u kojemu je težište stavljeno na povećanje opsega rada u teretnome prijevozu od 27 posto u trećem kvartalu ove godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Od 2013. poslovne aktivnosti u željezničkome teretnom prijevozu u stalnome su porastu. Istodobno HŽ Putnički prijevoz bilježi pad broja prevezenih putnika. Zabrinjavajuće je to što se radi o velikome broju i kontinuiranome trendu smanjivanja broja prevezenih putnika.

Tijekom protekle godine svi teretni prijevoznici prevezli su ukupno 10 163 114 tona tereta. Najviše, 85 posto ili 8 660 605 tona, prevezao je HŽ Cargo, a preostali dio tereta, odnosno 1 503 317 tona, prevezli su privatni prijevoznici. Ako rezultati ostvareni tijekom četvrtog kvartala budu barem na razini protekle godine, ove će godine količine prevezenih tereta prijeći brojku od 12 milijuna tona.

Uspoređujući opseg rada u trećem kvartalu 2016. i ove godine, izvještaj HAKOM-a bilježi povećanje od 27 posto. Opseg rada u trećem kvartalu 2016. iznosio je 2 650 199 tona, a u trećem kvartalu ove godine 3 352 728 tona tereta. Nacionalni prijevoznik HŽ Cargo u trećem je kvartalu 2016. prevezao 2 226 882 tona, a ove godine 2 323 516 tona tereta. Istodobno su privatni prijevoznici udvostručili količine prevezenih robe. Protekle je godine u trećem kvartalu prevezeno 423 317 tona robe, a u istome razdoblju ove godine 1 029 212 tona, što čini gotovo trećinu ukupne količine svih prevezenih tereta. Opseg ra-

da u teretnome prijevozu i HŽ Carga i ostalih prijevoznika rastao je tijekom svih devet mjeseci ove godine. Istina jest da je povećanje zamjetnije kod privatnih prijevoznika koji su u devet mjeseci 2017. prevezli oko 50 posto više tereta nego tijekom cijele protekle godine. Tendencija smanjivanja broja prevezenih

putnika nastavljena je i ove godine. U prvih devet mjeseci 2016. prevezeno je 15 186 575 putnika, a tijekom istog razdoblja ove godine gotovo milijun putnika manje, odnosno 14 243 434 putnika. Ako se uspoređuje samo treći kvartal, u protekloj je godini prevezeno 4 129 960 putnika, a u 2017. njih 4 073 609.

UJEDNAČAVANJE NACIONALNIH SUSTAVA OSIGURANJA

PIŠU: Vlatka Škorić
FOTO: Vlatka Škorić

Na tribini »Inovacije i transfer tehnologija – poticaj gospodarskog razvoja Hrvatske«, održanoj 13. prosinca 2017. u auli Sveučilišta u Zagrebu, predstavljen je 14 milijuna kuna vrijedan projekt tvrtke ALTPRO nastao su suradnji s Fakultetom prometnih znanosti.

Tribinu su zajednički organizirali Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti te Udruga inovatora Hrvatske u cilju predstavljanja inovativnih projekata i primjera uspješne suradnje Sveučilišta i njegovih sastavnica te gospodarstva.

U zadnje tri godine zagrebačko sveučilište održalo je 18 sličnih tribina na kojima se razgovaralo o transferu tehnologija iz znanosti u gospodarstvo. – rekao je na otvorenju prof. dr. sc. Miljenko Šimpraga, prorektor za inovacije, transfer tehnologije i komunikacije.

Uspješno povezivanje znanosti i visokog obrazovanja s malim i srednjim poduzetnicima neophodan je preduvjet gospodarskoga rasta i razvoja lokalne i šire društvene zajednice. Sveučilište u Zagrebu ima društvenu odgovornost prijenosa znanja i tehnologije u različitim oblicima prema poslovnim subjektima, što je jedna od njegovih osnovnih zadaća.

Jedan od takvih uspješnih primjera jest i suradnja u području razvoja i proizvodnje signalno-sigurnosne opreme za željeznička vozila i infrastrukturu između zagrebačkog Sveučilišta i tvrtke ALTPRO. – rekao je Šimpraga.

Stoga je zadnja ovogodišnja tribina bila posvećena tvrtki ALTPRO, članici Saveza za željeznicu, koja je predstavila svoj razvoj, inovacije i nagrade te najnoviji projekt koji razvija u suradnji s Fakultetom prometnih znanosti. Zvonimir Viduka, vlasnik i direktor ALTPRO-a, predstavio je poslovanje tvrtke koja je iz male poduzet-

ničke ideje u 23 godine izrasla u jednu od 22 svjetske tvrtke za željezničke signalno-sigurnosne uređaje, s 900 različitih vrsta proizvoda koji su ugrađeni u željezničku infrastrukturu i vozila u 45 zemalja na šest kontinenata, ponosnu vlasnicu stotine priznanja za inovacije te dobitnicu pet nagrada »Zlatna kuna«.

Petar Milas, direktor Strateških projekata i investicija ALTPRO-a, govorio o budućim planovima te tvrtke te o projektu AP STM (Altpro STM uređaj), čiji će rezultati pomoći da se dosadašnji različiti nacionalni sustavi osiguranja željezničke infrastrukture brzo i jeftino promjene u ETCS, jedinstveni europski sustav kontrole vlakova koji će jamčiti interoperabilnost.

Radi se o projektu Razvoj STM uređaja za osiguravanje interoperabilnosti ETCS i INDUSI tehnologije na svjetskim željeznicama vrijednom 14 milijuna kuna, koji se financira iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. – Natječaj za Povećanje razvoja novih proizvoda i usluga koji proizlaze iz aktivnosti istraživanja i razvoja, a na kojemu radi 14 struč-

njaka iz ALTPRO-a i sedam s Fakulteta prometnih znanosti. Na projektu koji traje dvije godine izučavat će se problem kompatibilnosti starih sustava osiguranja (INDUSI) s ETCS-om i kako što brže i jeftinije obaviti transfer.

Na tribini govorio je i prodekan FPZ-a prof. dr. sc. Tomislav Josip Mlinarić, jedan od suradnika na projektu, koji je tom prigodom istaknuo to da FPZ daje veliku pozornost razvoju inovacija za tržište željezničkih proizvoda i usluga, a osnovali su i poseban Centar za prometnu logistiku u cilju transfera znanja iz znanstvene zajednice u gospodarstvo.

Tribina je završila raspravom u kojoj je istaknuta važnost postojanja tvrtki kakva je ALTPRO jer ona može poslužiti kao primjer domaćim poduzetnicima. Nije jednostavno, brzo i lako, ali upornošću, vlastitim znanjem, angažiranjem mladih ljudi koji poznaju nove tehnologije, inovacijama, suradnjom sa znanstvenom zajednicom i širenjem na međunarodnome tržištu dostižu se respektabilni poslovni rezultati.

HŽ INFRASTRUKTURA DOMAĆIN KONFERENCIJE ILCAD 2018.

PIŠE: Sanja Paić
FOTO: Sanja Paić

Krajem studenoga i početkom prosinca u Parizu su održani završni sastanci grupa ELCF i ILCAD za 2017. te su najavljene aktivnosti za 2018. Petnaest zemalja članica imalo je priliku prezentirati aktivnosti i kampanje provedene tijekom 2017. godine.

Projekt ILCAD (*International Level Crossing Awareness Day*) pokrenula je Međunarodna željeznička unija (UIC) 2009. u cilju obilježavanja Međunarodnog dana svjesnosti o opasnostima na željezničko-cestovnim prijelazima diljem svijeta. ILCAD okuplja stručnjake iz cjelokupnoga prometnog sektora: željezničare, cestare, prometne psihologe, istraživače i tehnologe koji razmjenjuju svoje najbolje prakse u području sigurnosti na željezničko-cestovnim prijelazima kroz inženjerske, izvršne i obrazovne mjere.

Osim središnjeg događanja ILCAD se obilježava i lokalno, u četrdesetak zemalja diljem svijeta. U Hrvatskoj je do sada HŽ Infrastruktura vrlo uspješno obilježavala ILCAD akcijom »Vlak je uvijek brži«, a zadnje dvije godine obilježavanju se priključio i Fakultet prometnih znanosti u sklopu projekta »Implementacija mjera za povećanje sigurnosti najranjivijih sudionika u prometu na željezničko-cestovnim prijelazima«.

Danijela Barić, Isabelle Fonverne,
Sanja Paić, Jeroen Nederlof

Od 2010. HŽ Infrastruktura aktivno sudjeluje na međunarodnim konferencijama. Projekt »Implementacija mjera za povećanje sigurnosti najranjivijih sudionika u prometu na željezničko-cestovnim prijelazima« više je puta prezentiran na važnijim konferencijama među kojima izdvajamo

MEĐUNARODNI DAN SVJESNOSTI O OPASNOSTIMA
NA ŽELJEZNIČKO-CESTOVNIM PRIJELAZIMA

ZAGREB

7. LIPNJA, 2018.

NA TEMELJU DOSADAŠNJE USPJEŠNE SURADNJE I PREZENTACIJE PREVENTIVNO-EDUKATIVNIH AKTIVNOSTI U HRVATSKOJ, A NA INICIJATIVU UIC-a, HŽ INFRASTRUKTURA DOBILA JE MOGUĆNOST ORGANIZACIJE ILCAD-a 2018. IAKO NA TZV. LISTI ČEKANJA POSTOJI VEĆI BROJ ZAINTERESIRANIH DRŽAVA, HRVATSKOJ JE DANA PREDNOST. TAKO ĆE SE JUBILARNI, DESETI ILCAD ODRŽATI 7. LIPNJA 2018. U ZAGREBU. TIME JE UKAZANA ČAST NE SAMO HŽ INFRASTRUKTURI I FAKULTETU PROMETNIH ZNANOSTI KAO ORGANIZATORIMA, VEĆ I REPUBLICI HRVATSKOJ.

ILCAD 2016 debriefing meeting and preparation of ILCAD 2017. (prezentacija »How Educational Campaigns Change Behavior Patterns of LC Users? Case Study Croatia«), koja je održana 28. listopada 2016. u Yorku, ILCAD 2017. (prezentacija »Level Crossing Safety Campaign in Croatia«), koja je održana 2. lipnja 2017. u Montrealu, te ILCAD 2017 debriefing meeting and preparation of ILCAD 2018 (prezentacija »Overview of activities in 2017 and introduction of plans for hosting ILCAD 2018«), koja je održana 1. prosinca 2017. u Parizu. U navedenim prezentacijama dan je presjek dosadašnjih aktivnosti toga zajedničkog projekta. Prezentacije su bile uspješne te je angažman HŽ Infrastrukture i Fakulteta prometnih znanosti kroz projekt posebno pohvaljen.

Na temelju dosadašnje uspješne suradnje i prezentacije preventivno-edukativnih aktivnosti u Hrvatskoj, a na inicijativu UIC-a, HŽ Infrastruktura dobila je mogućnost organizacije ILCAD-a 2018. Iako na tzv. listi čekanja postoji veći broj zainteresiranih država, Hrvatskoj je dana prednost. Tako će se jubilarni, deseti ILCAD održati 7. lipnja 2018. u Zagrebu. Time je ukazana čast ne samo HŽ Infrastrukтури i Fakultetu prometnih znanosti kao organizatorima, već i Republici Hrvatskoj.

DVADESETI ROĐENDAN TIN-EXPRESSA

PIŠU: Ivana Čubelić

FOTO: Ante Majić i Mihaela Tomurad Sušac

HŽ Putnički prijevoz ove godine obilježava 20. obljetnicu vožnje božićnih dječjih vlakova Tin-express. Tijekom godina u božićnome vlaku djeca su se družila s Djedom Božićnjakom i sv. Nikolom, vilama i veselim animatorima, a božićni vlakovi vozili su po svim krajevima Hrvatske. Brojne pohvale djece, roditelja, baka i djedova priznanje su za uloženi trud u organizaciju božićnih vlakova. Tijekom 2016. u vlakovima Tin-express prevezeno je oko 12 800 putnika.

Uz četiri humanitarne vožnje namijenjene djeci s invaliditetom, teškoćama u razvoju, slabijega socijalnog statusa i djeci iz domova za nezbrinutu djecu koje su bile organizirane u Zagrebu, Splitu, Varaždinu i Čakovcu božićni vlakovi voze u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Varaždinu, Koprivnici, Karlovcu, Osijeku, Slavanskom Brodu, Pleternici, Požegi, Đakovu i Vinkovcima.

U povodu Međunarodnog dana osoba s invaliditetom 3. prosinca HŽ Putnički prijevoz humanitarnu vožnju darovao je djeci s invaliditetom i teškoćama u razvoju te djeci iz domova i udruga za nezbrinutu i napuštenu djecu iz Udruge roditelja za djecu najteže tjelesne invalide i djecu s teškoćama u razvoju »Anđeli« iz Zagreba, Udruge osoba s invaliditetom »Suncokret« iz Velike Gorice, Hrvatskog saveza za rijetke bolesti, Udruge roditelja djece s posebnim potrebama »Put u život« iz Zagreba, Udruge za sindrom Down iz Zagreba, Centra za autizam iz Zagreba i zagrebačkoga Dječjeg vrtića »Potočnica«. U okićenome vlaku bilo je oko 200 djece s roditeljima i vođa, a uz prigodni program djecu su dočekali sveti Nikola, Djed Božićnjak i pratiteljice s darovima. Nakon polaska vlaka s 1. perona Zagreb GK-a nasmijana dječja lica pratila su Djeda Božićnjaka i radosno zavirivala u vrećice s darovima.

Precool je, nemam riječi za to. Sve je dobro, uopće nemam riječi. – izjavio je

Marko (7), koji je bio oduševljen vožnjom vlakom.

Darove za djecu osigurali su HŽ Putnički prijevoz, McDonalds, King ICT, TZ grada Zagreba, HŽ Infrastruktura, Končar-električna vozila i RŽV Čakovec.

HŽ Putnički prijevoz u suradnji s Turističkom zajednicom grada Splita 5. prosinca organizirao je humanitarnu vožnju Tin-expressa. U društvu sv. Nikole koji je djecu razveselio darovima, u vlaku se vozilo oko stotinu djece i njihovih pratitelja iz splitskog Centra za odgoj i obrazovanje »Juraj Bonačić«. Uz pljesak i veselje djece vlak je krenuo na vožnju.

Dobro je da ovaj projekt traje. Trebalo bi poslati čestitku HŽ-u koji je ovo pripremio i osmislio. Jedva sam čekao da uđem u vlak još od petka kada su me zvali. – izjavio je sudionik vožnje Ivan (20).

U povodu humanitarne vožnje šef Regionalne jedinice Split HŽPP-a Srećko Gluić kazao je:

Ovo je treća godina da humanitarnu vožnju organiziramo s partnerom Turističkom zajednicom grada Splita i ta se vožnja pokazuje fenomenalnim potezom. Ovom vožnjom ponovno smo razveselili djecu koja su bila jako zadovoljna, a nekima od njih ispunili smo i želju jer su od sv. Nikole poželjeli vožnju vlakom.

Uz to, i ove godine od 8. do 30. prosinca organizirane su vožnje vlakova na Božićnu priču na imanju Salaj na relaciji Zagreb GK – Ivanić-Grad i natrag.

Uz humanitarne vožnje i vožnje za građanstvo radnim danima organizirane su vožnje Tin-expressa za djecu iz dječjih vrtića i osnovnih škola.

RIJEČANI HRLE U DELNICE

PIŠU: Branimir Butković
FOTO: Branimir Butković

Kada je 9. prosinca vlak Tin-express malo prije jedanaest sati iz Rijeke doputovao u Delnice, putnike je dočekaio pravi zimski ugođaj. Vlak u čijemu je sastavu bilo šest klasičnih vagona dovezao je oko 500 putnika. Snijeg je počeo padati oko jedan sat nakon ponoći i do dolaska Tin-expressa napadalo ga je gotovo četrdeset centimetara. Koliko god da su se djeca veselila snijegu, obilne padaline zadale su dosta posla delničkim željezničarima.

Tu noć Željko Pijevac, šef kolodvora Delnice, nije se naspavao. Trebalo je očistiti peron, prostor ispred i iza kolodvora te, ono što je najvažnije i najteže, dugačke drvene stube kojima se iz kolodvora spušta prema gradu. Željezničari su pošteno odradili svoj dio posla i putnici su se bez poteškoća iskrcali i kretali po kolodvorskom prostoru. Po izlasku iz vlaka djeca su se odmah počela grudati i valjati po snijegu, roditelji su promatrali, a Baka Mraz i vilenjaci strpljivo su pokušavali formirati kolonu kako bi svi zajedno krenuli prema gradu.

Delnice su jedini grad u kojemu na temelju Povelje o ravnopravnosti spolova stoluje Baka Mraz. Turistička zajednica grada Delnica za goste je pripremila bogat program, od razgledanja zoološkog vrta u kojemu žive srne i jeleni preko klizanja na poluotvorenome klizalištu i vožnje u kočiji do jahanja na konjima. Treba spomenuti i bogatu gastronomsku ponudu. No snijeg je djeci ipak najvažniji. Kako su bila puna energije po dolasku u Delnice, takva su bila i malo prije 15.00 sati i prilikom ukrcavanja u vlak te povratka kući. Djeca se uopće nisu umorila.

Prema riječima Davida Meštovića, glavnog referenta prodaje HŽPP-a u Regionalnoj jedinici Rijeka, suradnja s Turističkom zajednicom grada Delnica započela je prije četiri godine i u kratkom su periodu vožnje Tin-expressa postale hit među Riječanima:

Ove godine tijekom prosinca vikendima vozimo četiri vlaka s po šest vagona. Za djecu iz osnovnih škola i vrtića organiziramo šest vožnji tijekom tjedna. Sve su karte odavno rasprodane. Na području Istre Tin-express vozi između Pule i Kanfanara. U vlaku je uvijek jako veselo i djeca na dar dobivaju slikovnicu i čokoladu.

Ove godine novost u ponudi HŽ Putničkog

prijevoza bio je Adventski vlak koji je 16. prosinca iz Rijeke vozio u Zagreb. Vožnja je bila organizirana u suradnji s agencijom Fun Factory. Kompoziciji je bio priključen i vagonski restoran u kojemu su bili DJ i hostese.

Drugi posebni vlak u čijemu je sastavu sedam vagona na Staru godinu vozi iz Rijeke u Fužine na podnevni doček Nove godine.

POKLONITE DOBRE VIBRACIJE

PIŠE: Željka Mirčić
FOTO: Branimir Butković i Dragutin Staničić

Ove godine Hrvatski željeznički muzej uključen je u ponudu grada Zagreba kao jedna od novih atraktivnih lokacija tijekom adventa. Događanja su počela 2. prosinca, a vrata Muzeja koji provodi posebni program pod motom »Poklonite dobre vibracije« otvorena su svim zaljubljenicima u vlakove i željezničku povijesnu baštinu do 7. siječnja 2018.

Tim je povodom 13. prosinca u Hrvatskom željezničkom muzeju (HŽM) održano druženje s novinarima kojemu su prisustvovali Olivera Majić, zamjenica i izaslanica gradonačelnika Zagreba, Luka Benko, zamjenik direktorice Turističke zajednice grada Zagreba, i Marko Z. Žubričić, član Uprave HŽ Infrastrukture.

Zamjenica i izaslanica gradonačelnika Olivera Majić izrazila je zadovoljstvo time što je Zagreb i ove godine izabran za najbolju europsku adventsku destinaciju:

„Konkurencija je bila velika, no Zagreb se i ove godine upisao na listu najbolje adventske destinacije. Izuzetno nam je drago što su hrvatska željeznička baština i Muzej ove godine ušli u adventsku ponudu grada. Ovo je nastavak suradnje Grada Zagreba i željeznice koja će u skoroj budućnosti biti još vidljivija. – rekla je zamjenica gradonačelnika.

„Ovaj je muzej pravi mali biser u turističkoj ponudi grada. Adventska ponuda programa Muzeja vrlo je zanimljiva svim uzrastima i Zagrepčana i domaćih i stranih turista koji posjećuju Zagreb tijekom adventa, ali i cijele godine. I ove smo se godine trudili podići ljestvicu u ponudi događanja te smo se na kraju treći put upisali kao najbolja adventska destinacija. Događanja idu dalje, a Muzej će svim posjetiteljima ponuditi blagdanski ugođaj i puno skrivenih i nepoznatih željezničkih priča. – rekao je zamjenik direktorice Turističke zajednice grada Zagreba Luka Benko.

Olivera Majić, Luka Benko i Marko Z. Žubričić u razgovoru s novinarima

Marko Z. Žubričić, član Uprave HŽ Infrastrukture, zahvalio je zamjenici i izaslanici gradonačelnika i zamjeniku direktorice Turističke zajednice na dolasku i uvrštavanju Muzeja u adventsku ponudu grada.

„Počasćeni smo time što je Hrvatski željeznički muzej ove godine prvi put uvršten u adventsku ponudu Grada i želja nam je da to postane tradicija. Čestitam Gradu Zagrebu i Turističkoj zajednici grada Zagreba na ponovnome proglašenju Zagreba najboljim europskim adventskim odredištem. Iza ovog priznanja stoji puno truda i entuzijazma te svima koji su tomu doprinijeli zahvaljujem na tome što na ovako lijepi način pozicioniramo naš glavni grad na globalnoj razini. Svim posjetiteljima našeg muzeja želim ugodan boravak i pozivam sve da željeznički muzej posjete i u drugim prigodama. – dodao je Žubričić.

Prisutne je pozdravila i Tamara Štefanac, ravnateljica HŽM-a, koja je goste provela kroz izložbeni program Muzeja i pokazala zanimljivosti za posjetitelje:

„Zahvaljujući inicijativi Turističke zajednice grada Zagreba koju je podržala HŽ Infrastruktura kao osnivač i vlasnik Muzeja, Hrvatski željeznički muzej jedna je od novih lokacija ovogodišnje manifestacije »Advent u Zagrebu«.

Hrvatski željeznički muzej osnovan je 1991. i jedini je željeznički muzej u Hrvatskoj. Muzejska građa sistematizirana je u 12 muzejskih zbirki od kojih je većina upisana u Registar kulturnih dobara RH i ima status zaštićenoga kulturnog dobra. Uključivanjem Muzeja u ovu manifestaciju naša je građa dobila zasluženu pozornost zahvaljujući adventskome *šušuru* i osmišljenim programskim aktivnostima čiji je cilj promocija željezničke baštine i senzibiliziranje javnosti na važnost industrijske željezničke baštine, njezinu atraktivnost i kulturno-turistički potencijal.

Uz adventsku atmosferu i blagdansku dekoraciju, prigodnu glazbenu kulisu i ugostiteljsku ponudu, zanimljiv mural kolektiva PimpMyPump koji je ponovno udružio

Na dječjoj igraonici

Maketari s modelima

snage sa željeznicom, posjetitelji uz organizirano i stručno vođenje muzejske kustosice Renate Veličan mogu razgledati hrvatske i internacionalne željezničko-tehničke povijesne baštine, izložena željeznička vozila na vanjskome postavu Muzeja.

Za Zagrepčane, mnogobrojne domaće i strane turiste koji posjećuju Muzej tijekom adventa posebno je atraktivna izložba »Orient-Express u Zagrebu« koja prikazuje vrijeme kada se Simplon-Orient-Express na svojem putovanju od Pariza do Istanbula zaustavljao u Zagrebu. Posjetitelji mogu vidjeti interijer vagona Orient-Expressa i tako saznati zašto se Orient-Express naziva Kraljem vlakova i Vlakom kraljeva, a vidjet će i kakve su predmete putnici dvadesetih i

tridesetih godina prošlog stoljeća nosili u svojoj prtljazi te Zagreb kakav je nekada bio.

Za one koji žele znati više o željezničkoj povijesnoj baštini organizirane su brojne radionice za posjetitelje svih generacija te edukacijsko-kreativni programi za djecu. Muzej pod stručnim vođenjem muzejske pedagoginje Janke Fučić do 7. siječnja 2018. u određene dane organizira kreativne radionice na kojima se najmlađi posjetitelji mogu upoznati s različitim tehnikama izrade predmeta inspiriranih željezničkim detaljima iz povijesne baštine.

Za djecu ali i odrasle Muzej je pripremio jedinstvenu atrakciju vikendima, vožnju vrtinom željeznicom, u organizaciji Hrvat-

skog kluba ljubitelja uskotračnih željeznica. Vrtina željeznica zapravo je umanjena prava željeznica koja se bazira na istim tehničkim principima: pruga je duga 170 m, a na njezinoj se trasi nalaze četiri skretnice i dva pomoćna odvojka.

Još jedna zanimljivost adventa u HŽM-u jesu muzejska akcija »Poklanjam dobre vibracije« i izložba sakupljenih prijevoznih željezničkih karata. Ova akcija realizirana je uz pomoć posjetitelja na način da svoje iskorištene prijevozne karte poklone Muzeju, na njima napišu poruku, važnu misao ili neki doživljaj s putovanja. Muzej će sačuvati karte i pohraniti ih u Zbirku voznih karata, a tijekom adventa od njih je složio zanimljivu izložbu.

OTVORENE PONUDE ZA PROJEKT RIJEKA BRAJDICA

PIŠU: Korporativne komunikacije HŽI-a
FOTO: Branimir Butković

U sjedištu HŽ Infrastrukture 6. prosinca 2017. održano je javno otvaranje ponuda koje su pristigle u sklopu postupka javne nabave za izvođenje radova na projektu Razvoj multimodalne platforme u Luci Rijeka i povezivanje s kontejnerskim terminalom Jadranska vrata (POR2CORE-AGCT) – Rekonstrukcija željezničkog kolodvora Rijeka Brajdica i izgradnja intermodalnog kontejnerskog terminala Brajdica procijenjene vrijednosti 237 milijuna kuna (bez PDV-a).

Riječ je o zajedničkom projektu Lučke uprave Rijeka i HŽ Infrastrukture ukupne vrijednosti 35,6 milijuna eura, pri čemu udio HŽ Infrastrukture iznosi 26 milijuna eura. Za projekt je osigurano europsko sufinanciranje iz Instrumenta za povezivanje Europe (*Connecting Europe Facility – CEF*) u visini od 85 posto ukupne vrijednosti projekta, odnosno 30,26 milijuna eura, a to je jedan od projekata osuvremenjivanja riječkoga prometnog čvorišta. Pristigle su ukupno četiri ponude, a nakon

odabira najpovoljnije slijedi potpisivanje ugovora s izvođačem radova.

 Sufinancira Europska unija
Instrument za povezivanje Europe

 HŽ INFRASTRUKTURA

NUŽNOST SURADNJE I RAZMJENE INFORMACIJA

PIŠU: Korporativne komunikacije HŽI-a
FOTO: Marin Prebežić

U Rijeci je od 15. do 17. studenog održan 37. skup o prometnim sustavima s međunarodnim sudjelovanjem Automatizacija u prometu koji je organiziralo Hrvatsko društvo za komunikacije, računarstvo, elektroniku, mjerenja i automatiku – sekcija za prometne sustave KoREMA.

U sklopu konferencije 16. studenoga održan je i okrugli stol »Prometna povezanost Primorsko-goranske županije«, gdje su predstavljeni razvojni planovi i investicijske aktivnosti HŽ Infrastrukture. Izlaganja su održali Snježana Krznarić iz HŽ Infrastrukture, prof. dr. sc. Hrvoje Baričević Vukas s Prometnoga fakulteta Rijeka, dr. sc. Srđan Škunca iz Grada Rijeka, Ivan Vukas iz Lučke uprave Rijeka, Marinko Ajduk iz Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Tomislav Prpić iz HŽ Putničkoga

prijevoza te izv. prof. dr. sc. Ljudevit Krpan kao predstavnik Primorsko-goranske županije.

U sklopu prezentacije prikazani su projekti HŽ Infrastrukture koji se sufinanciraju putem Instrumenta za povezivanje Europe (*Connecting Europe Facility – CEF*), i to u različitim fazama gotovosti: projekt »Rekonstrukcija željezničkog kolodvora Rijeka Brajdica i izgradnja intermodalnog kontejnerskog terminala Brajdica«, »Rekonstrukcija željezničkog kolodvora Rijeka i izgradnja intermodalnog kolodvora na kontejnerskom terminalu Zagrebačka obala«, »Izrada tehničke dokumentacije za modernizaciju željezničke dionice Oštarije – Škrljevo« te projekt »Izrada projektne dokumentacije za izgradnju drugog kolosijeka, modernizaciju i obnovu na pružnoj dionici Škrljevo – Rijeka – Jurdani«, koji uključuje

rekonstrukciju kolodvora Šapjana i stajališta Permani te rekonstrukciju uređaja na dionici Jurdani – Šapjana. Nakon prezentacija vodila se diskusija sa sljedećim zaključkom: na pojedinim je područjima, kao što je Primorsko-goranska županija, korisna i nužna međusobna suradnja te razmjena informacija svih dionika kako bi se svjesnošću o zajedničkim interesima dolazilo do realizacije zadanih zajedničkih ciljeva.

GORSKI KOTAR

PRIPREMA SE ZA ZIMU

PIŠU: Branimir Butković
FOTO: Branimir Butković

Područna radna jedinica prometnih poslova Zapad mjerodavna je za najveće i u zimskim uvjetima najzahtjevnije područje hrvatskih pruga, ponajprije za riječke i ličke pruge. Na prugama od Lovinca do Ogulina, od Zvečaja do Šapjana, od Škrljeva do Bakra, od Sušak-Pećina do Rijeka Brajdice te na istarskim prugama nalazi se 48 kolodvora.

Do sada, uz iznimku orkanskog juga koje je puhalo 11. i 12. prosinca, nije bilo većih vremenskih nepogoda, no u Lici i Gorskom kotaru snijeg napada uvijek. Kada će se konkretno to dogoditi, nitko ne zna točno, a toga su svjesni i željezničari koji rade na tome području.

Milan Salopek, voditelj PRJ-a prometnih poslova Zapad, na željeznici je od 1978. i jako je dobro upoznat sa svim nedaćama zimskih uvjeta vožnje u Gorskom kotaru i Lici:

„Zima u Lici i Gorskom kotaru stvara poteškoće u prometu, ali ovdje su ljudi naučeni nositi se s tim nevoljama. Vlakovi prolaze i kada cestovni promet stoji. U kritičnim situacijama najvažnija je ispravna tehnika i na vrijeme krenuti s čišćenjem.

Najkritičnije točke riječke pruge su one između Moravica i Drivenika, a na ličkoj pruzi najgore je na njezinu brdskom dijelu između Plaškog i Vrhovina. Naš sugovornik prisjeća se kako je najviše snijega bilo prije desetak godina kada je kod Moravica i Rudopolja napadalo oko metar i pol snijega. Uvod u ovogodišnje zimske uvjete označilo je orkansko jugo koje je 11. i 12. prosinca izazvalo poteškoće u prometu. Između Delnica i Lokava na prugu je palo pedesetak stabala. Problema je bilo kod Gomirja, Ogulinskog Hreljina i Moravica. Uz dosta poteškoća ekipa Elektrotehničkih postrojenja raščistila je prugu. Zimi kada napada snijeg ogulinski željezničari koji rade u kolodvorima od Ogulina do Vrhovina

ne mogu stići na posao osobnim automobilima. Pristupne ceste do kolodvora nisu prohodne i u takvim se uvjetima angažira teška motorna drezina iz PRJ-a za održavanje građevinskog infrastrukturnog pod-sustava. Tijekom protekle zime teška motorna drezina razvozila je na posao radnike u 23 navrata.

Od 2016. iz PRJ-a prometnih poslova Zapad otišlo je dvadesetak radnika, većinom skretničara i manevarskog osoblja. S

obzirom na to da za sada nije bilo zapošljavanja, na tim se pozicijama osjeća manjak radnika.

Ključni strojevi u čišćenju snijega s pruge su rolbe. Po tri snjegočistača stacionirana su u Ogulinu i Rijeci. U Ogulinu su stigle još dvije nove rolbe. One se još testiraju i nakon što budu dobivene potrebne dozvole, one će u velikoj mjeri pridonijeti prohodnosti pruga u zimskim uvjetima.

DELNIČKA ADVENTSKA BAJKA 2017.

PIŠE: Dragutin Staničić
FOTO: Dragutin Staničić

U organizaciji Turističke zajednice grada Delnica i Grada Delnica i ove se godine održava manifestacija »Delnička adventska bajka«. U sklopu drugoga adventskog vikenda od 8. do 10. prosinca tu turističko-zabavnu manifestaciju obogatili su i Mali vlakovi izložbom »Švicarska u srcu Gorskog kotara«.

»Švicarska u srcu Gorskog kotara« neobičan je naziv izložbe za publiku koja nije upućena u to da je delnički sugrađanin Siniša Abramović veliki zaljubljenik u švicarske željeznice i pejzaže te da posjeduje vrlo respektabilnu kolekciju modela željeznice kroz povijest i sadašnjost Švicarske te knjige i časopise vezanih uz njih. Osim nacionalnih prijevoznika kolekciju čine modeli i svih ostalih prijevoznika koji prometuju švicarskim prugama. Svoja zapažanja Abramović pomno bilježi fotoaparatom, a nekoliko atraktivnih mostova i tunela napravio je i na dioramama te izložio na ovoj izložbi.

Izložbu su upotpunili željeznički modelari i maketari iz Zagreba Dragutin Staničić, Goran Princ i Siniša Dujmović koji su u Radničkome domu zajedno sa Sinišom postavili maketu 15 x 2 m u mjerilu 1 : 87 HO. Svakako treba istaknuti to da su Sinišini

moduli diorame s mostovima, galerijama i portalima izrazito precizno izrađeni te da je i u minijaturnim građevinama iskazao svoju profesiju diplomiranog inženjera građevinarstva te svu perfekcionističku modelarsku vještinu koju godinama njeguje i usavršava.

Uz maketu bile su izložene vitrine u kojima su osim švicarskih modela bile izložene lokomotive i vagoni hrvatskih željeznica te publikacije i antikviteti vezani uz prugu Zagreb – Rijeka, diorama portala Simplonskog tunela te »Žingerleta«, poznatoga nadvožnjaka preko pruge na ulazu lujzijanske ceste u Delnice.

Žingerlet je mjesto gdje je Siniša često boravio kod djeda i bake te je kao željezničarev sin i unuk brojao vagone i vlakove od ranog djetinjstva, što je možda bio okidač zbog kojeg i danas voli željeznicu.

Maketom izloženoj na izložbi prometuju modeli muzejskog vlaka BLS-a, drevni Simplon-Orient-Express, Trans-Europe-Express, popularni Zurich-express s HŽ-ovim vagonima koji danas nosi oznaku EN 415 te brojni suvremeni teretni i putnički vlakovi, više od 300 probranih modela iz privatnih kolekcija.

Nostalgiju kod starijih željezničara probudili su modeli poput *Kennedyja*, *Žutke*,

brede ili *asea* koji ne voze po švicarskim prugama, ali su vozili u Delnicama.

Klub željezničkih modelara Zagreb sudjelovao je s LGB željeznicom koja je za najmlađe posjetitelje kružila na pozornici oko okićene jelke te u teretnome vagonu vozila slatkiše.

Izrazito nepovoljne vremenske prilike nisu bile prepreka za nekoliko stotina posjetitelja iz Delnica, Gorskog kotara i Rijeke da posjete izložbu te podijele radost adventa i želju da se vidimo i iduće godine.

»STVARAJ, NE UNIŠTAVAJ«

PIŠE: Željka Mirčić
FOTO: Oskar Pigac

HŽ Infrastruktura niz godina provodi preventivno-edukativnu akciju »Stvaraj, ne uništavaj« u osnovnim školama diljem Hrvatske u cilju smanjenja vandalizma i devastacije željezničkih kolodvora i stajališta, vlakova te ostale željezničke infrastrukturne imovine.

Kroz debatne interaktivne radionice namijenjene učenicima sedmih i osmih razreda kao ciljnoj skupini akcije nastoji se potaknuti njihova svjesnost o važnosti čuvanja zajedničke imovine, javnog dobra od općeg interesa te ih se nastoji usmjeriti na društveno pozitivne aktivnosti kao mogući odgovor na učestali vandalizam.

Tijekom radionica s učenicima se razgovara o važnosti čuvanja javne imovine i njihovu društvenom značaju, konkretno o

važnosti i javnoj dostupnosti željezničke imovine, izvorima financiranja javne imovine te troškovima sanacije devastacije kao posljedice vandalizma. Prema statističkim podacima, počinitelji vandalizma najčešće su maloljetne osobe, adolescenti, i zato je akcija namijenjena učenicima viših razreda osnovnih škola.

Javni prostor poput željezničkih kolodvora i stajališta, vlakova, peronskih dizala, željezničkih piktograma ili urbane opreme u kolodvorima devastira se najčešće noću, i to grafitiranjem, mehaničkim oštećivanjem kolodvorske opreme ili onečišćenjem okoliša u željezničkome infrastrukturnom pojasu.

Vandalizam nad javnom imovinom uzrokuje veliki financijski trošak. Zato se uče-

nicima želi skrenuti pozornost na krajnji dojam zapuštenosti kolodvora, stajališta i vlakova te na to koliko je financijski zahtjevno sanirati nepotrebnu štetu. Osim toga vandalizam nad željezničkom imovinom narušava ugled željeznice, smanjena je vrijednost željezničkih nekretnina, umanjene su marketinške inicijative poslovnih subjekata i moguća financijska dobit.

Akcijom »Stvaraj, ne uništavaj« učenike se educira o opasnostima i posljedicama takvog ponašanja, a kroz radionice navodi ih se na detektiranje razloga vandalizma nad javnom imovinom te načina i mjera kojim lokalna zajednica, društvo i učenici osobno mogu doprinijeti prevenciji vandalizma. Krajnji cilj akcije jest potaknuti učenike na kreativnost i stvaranje pozitivnih društvenih vrijednosti.

PLAĆAJU
SVI
GRAĐANI

MÜNCHEN – BERLIN ZA MANJE OD ČETIRI SATA

PIŠU: Vlatka Škorić
FOTO: Ante Klečina

S početkom novoga voznoga reda, 10. prosinca 2017., za promet je otvorena 623 kilometra duga dionica pruge velikih brzina između Münchena i Berlina. Vlakovi voze brzinom od 300 km/h, a putnici na odredište stižu za manje od četiri sata. Povezivanjem Berlina i Münchena linijom velikih brzina kompletirana je njemačka mreža pruga velikih brzina koja je ujedno dio TEN-T koridora koji povezuje europski sjever (Finsku, Švedsku i Dansku) s krajnjim jugom (jugom Italije).

Cijela se dionica u sklopu projekta VDE (*Verkehrsprojekte Deutsche Einheit* – Prometni projekti ujedinjenja Njemačke) gradila dulje od dvadeset godina, a troškovi izgradnje iznosili su 11,8 milijardi eura. No nije sve išlo tako glatko. Otkako je prije 25 godina napravljen koncept, gradnja pruge velikih brzina München – Berlin bila je neprestano pod povećalom javnosti. Među ostalim, prigovaralo se i tomu da će se na nju potrošiti silne milijarde eura poreznih obveznika. Njemačka udruga za zaštitu okoliša BUND kritizirala je projekt jer, po njima, negativno utječe na okoliš. Međutim, Deutsche Bahn (DB) odgovara da je kroz projekt kultivirano oko 4000 hektara zemljišta i posađeno oko 600 000 stabala. Tijekom radova nailazilo se i na mnoga arheološka nalazišta jer trasa prolazi tradicionalnom rutom starom tisuće godina. Putem su pronađene ruševine stare više od 7000 godina, u njima je svjetlo dana ugledalo oko 20 000 različitih predmeta, a prilikom bušenja tunela nađeni su fosili stari od 150 do 200 milijuna godina.

Na pruzi je sagrađeno više od 300 željezničkih i 170 cestovnih mostova, a pola dionice je pod zemljom ili u usjecima. S obzirom na to da vlakovi kroz tunele *tutnje* 300 km/h, portali su opremljeni posebnim napravama koje upijaju valove kako bi spriječili buku i tijekom izlaska vlakova iz tunela. Na novoj željezničkoj liniji ugrađe-

no je 160 000 betonskih ploča (na pruzi se umjesto tucanika koriste betonske ploče). Kolosijeci su na cijeloj dužini, uključujući mostove i tunele, položeni poput sustava domina, što znatno povećava brzinu gradnje.

DB vjeruje da je tim projektom željeznicu učinio financijski atraktivnijom od zračnoga i autobusnoga daljinskog prijevoza. Vlak ICE Sprinter tri puta dnevno prolazi dionicu u oba smjera, a jedan smjer prolazi za manje od četiri sata, dok standardni ICE vlakovi dionicu prolaze za oko četiri i pol sata. Bit će to 10 000 novih mjesta u ICE vlakovima dnevno između dvaju gradova. Na toj liniji željeznički udio sada je oko 20 posto, a DB se nada da će dostići 50 posto udjela u putničkome prijevozu. Redovita cijena za putovanje čitavom rutom je 132 eura za 2. razred i 246 eura za 1. razred, no DB nudi i čitav niz velikih popusta ako karte kupujete danima ili tjednima prije

putovanja. Ako planirate dovoljno daleko unaprijed, možete pronaći i putovanja po promotivnim cijenama od 19,90 ili 29,90 eura.

S obzirom na to da je gradnjom obuhvaćen i novi teretni terminal između Nürnberga i Fürtha s novih 13 kilometara pruge isključivo za teretne vlakove, od čega sedam kilometara pruge prolazi tunelom, DB očekuje da će do 2025. opseg željezničkoga teretnog prijevoza porasti 60 posto.

Sada kada je najveći njemački projekt priveden kraju, osnovna zadaća operatora jest uvjeriti korisnike u to da se voze vlakom umjesto da putuju zrakoplovom, autobusom ili automobilom. Sa zanimanjem očekujemo marketinške kampanje koje će *vabiti* korisnike. Agencijama koje to budu osmišljavale bit će to puno lakše raditi ako će vlakovi, osim što će biti udobni i brzi, biti i točni.

NAPOKON PREKOGRANIČNA VEZA

PIŠE: Ružica Stanić
IZVOR: www.railwaygazette.com
FOTO: www.railwaygazette.com

Dugo očekivana željeznička prekogranična veza između gradova Stabija u Švicarskoj i Varese u Italiji koja je dio projekta Mendrisio – Varese napokon će biti otvorena za prometovanje vlakova 7. siječnja 2018. Preko granice prometuje zajednički prijevoznik za švicarski kanton Ticino i talijansku regiju Lombardiju TILO, zajednički pothvat talijanskog željezničkog prijevoznika Trenorda i Švicarskih saveznih željeznica (SBB). Od lipnja 2018. godine TILO-ova će linija od Stabija do Varese biti produljena te će svaka dva sata voziti putnike sve do zračne luke Milano Malpensa.

Ovaj prekogranični projekt nailazio je na mnoge poteškoće i odgađanja zbog nesuglasica među dionicima i problema s izvođačima radova na talijanskoj dijelu pruge između Stabija i Arcisate. Radovi su uključivali izgradnju tunela između Induna i Varese, mosta na rijeci Laveggiju te novih kolodvora Stabio u Švicarskoj te Gaggiolo, Induno-Olona and Arcisate u Italiji.

ULAGANJE U NOVE VLAKOVE

PIŠE: Ružica Stanić
IZVOR: www.globalrailnews.com
FOTO: ÖBB/Philipp Horak

Austrijskim saveznom željeznicama – Putničkom prijevozu (ÖBB–PV) odobren je zajam Europske investicijske banke od 500 milijuna eura za nabavu novih vlakova. Već je ugovoren prvi obrok zajma, u visini sto milijuna eura. Tim će sredstvima ÖBB–PV kupiti nove Cityjet vlakove za lokalni i regionalni putnički prijevoz.

Riječ je o najvećem ugovaranju sredstava iz Europskoga fonda za strateška ulaganja, koji je glavni element Plana ulaganja za Europu, u cilju povećanja konkurentnosti europskoga gospodarstva. Povodom potpisivanja ugovora o kreditiranju povjerenica Europske komisije za promet Violeta Bulc izjavila je:

„Ovaj projekt ne samo da podupire investicije i stvaranje radnih mjesta u Europi, nego i pomaže prelasku na promet s niskom razinom emisija [štetnih plinova]. Ovi novi vlakovi doprinijet će privlačnosti željezničkog sektora u Austriji. Sve u svemu, ovo je dobra vijest za austrijske putnike i okoliš.“

NEOČEKIVANI UKRAS KOLODVORA

PIŠE: Ružica Stanić
IZVOR: www.news.com.au
FOTO: Transport for New South Wales

U željezničkom kolodvoru Wynyard u Sydneyu postavljeno je originalno i neočekivano umjetničko djelo napravljeno od starih drvenih pokretnih stuba iz 1931. godine. Naime, četiri trake pokretnih stuba, duge više od 50 metara, vise sa stropa pridržane čeličnim nosačima, isprepletene iznad glava putnika. Djelo je nazvano *Interloop* i rad je lokalnog umjetnika Chrisa Foga. Instalacija je ugrađena tijekom intenzivnih radova jednoga vikenda, bez velike pompe, tako da su se putnici sljedećeg ponedjeljka nemalo iznenadili. Ubrzo su se na internetu pojavile slike nove atrakcije, a mnogi su mislili da se radi o varci.

Tako je dodatno obogaćen kolodvor Wynyard, koji se već nalazi na popisu australijske kulturne baštine. Kolodvor se nalazi u financijskoj četvrti Sydneya, otvoren je 1932., a nedavno je rekonstruiran kako bi mogao primiti još više putnika (sada 150 000 putnika dnevno). Također su ugrađene nove pokretne stuba i nova dizala, više uređaja za provjeru karata, uređene su prostorije te je poboljšana protok putnika.

OSJEČANI ODUŠEVILI PUBLIKU

PIŠE: Branimir Butković
FOTO: Branimir Butković

Tradicionalni koncert HKUD-a »Željezničar« iz Osijeka pod nazivom »Gradu na dar« ove se godine očekivao s posebnim nestrpljenjem. Nedugo nakon što su karte za osječki HNK bile puštene u prodaju, slobodnih mjesta više nije bilo. Popunjena su bila i mjesta na galeriji. Pod umjetničkim vodstvom Nenada Sudara, dana 2. prosinca publici su se uz pomlađeni reprezentativni ansambl predstavile sve sekcije Društva.

Tijekom ljetnih mjeseci članovi Društva intenzivno su se pripremali za veliku kinesku turneju i osječki je nastup bio prilika da se domaća publika upozna s pomlađenim ansamblom i kvalitetom izvedbe. Od dvadeset i dvije plesačice njih petnaest nije starije od šesnaest godina.

Uz izvrsne plesače i pratnju tamburaškog orkestra Franje Batoreka publika je uživala u dvosatnome programu. Oni koji dulje prate rad ansambla odmah su uočili uvelike izmijenjen program. Naime, tom prigo-

dom premijerno su bile izvedene tri nove koreografije bizovačkih, zagorskih i posavskih plesova. Premijerno su izvedene i tradicionalne skladbe: »Zora je zorja«, »Letovanić«, »Posavčica« i »Dođi drugo«. Ansambl je izvrsno prihvatio ideju da se program osvježi. Pojedinačno su spomenute koreografije bile izvođene na nastupima tijekom godine, a na osječkome nastupu sve su objedinjene.

»Jasminov cvijet«, tradicionalna kineska pjesma koja je na kineskome i hrvatskome jeziku izvedena na kineskoj turneji, predstavljena je i domaćoj publici. Osječani su, kao i Kinezi, tu pjesmu jako lijepo primili, a kada su tijekom nastupa pjevačice raširile lepeze, pljesak nije prestajao do kraja pjesme. Uobičajeno, posebno toplo primljen je nastup dječje skupine u kojoj se, premda uvjerljivo najmlađa i najniža rastom, posebno isticala Petra Stakić. Tri poziva na bis najbolja su potvrda kako je publika doživjela nastup.

OBILJEŽENA VAŽNA OBLJETNICA ŽELJEZNIČARA SLIKARA

PIŠE: Vlatka Škorić
FOTO: Vlatka Škorić

Skupnom izložbom 25 članova Udruge slikara željezničara »Plavo svjetlo«, otvorenom 7. prosinca u zagrebačkoj galeriji URIHO-a »Sunce«, obilježena je 20. obljetnica Udruge.

Povijest slikarstva na željeznici u Hrvatskoj puno je dulja od tih dvadeset godina organizirane udruge. Počela je prije sedamdeset godina kada je 1947. u sklopu zagrebačkog KUDŽ-a »Vinko Jeđut«, današnjeg HKUD-a »Željezničar«, bila osnovana Likovna sekcija koja je djelovala dvadesetak godina, a čiji je voditelj bio istaknuti akademski slikar Mladen Veža. Sekcija je priređivala prosječno četiri izložbe godišnje, a krajem šezdesetih godina prošloga stoljeća Sekcija je prestala djelovati. Nekolicina željezničara sljedećih je dvadesetak godina djelovala samostalno, a ponovno okupljanje počelo je krajem osamdesetih godina prošlog stoljeća priređivanjem skupnih izložaba u Kninu i Zagrebu.

Prva skupna izložba slikara željezničara u novije vrijeme bila je organizirana 1990. u Varaždinu i nakon toga se jezgri od desetak slikara pridružilo njih još dvadesetak pa je u ožujku 1997. osnovana Udruga slikara željezničara »Plavo svjetlo«. Otada Udruga priređuje prosječno od tri do pet skupnih izložaba godišnje širom Hrvatske, organizira likovne kolonije i samostalne izložbe svojih članova, sudjeluje na međunarodnim izložbama FISAIC-a i dobiva nagrade, a od 1998. do 2014. Udruga je organizirala po desetak izložbi godišnje u galeriji »U predvorju«, u auli upravne zgrade HŽ Infrastrukture u zagrebačkoj Mihaonovićevoj ulici.

Slavljenička izložba u galeriji »Sunce« okupila je 25 autora, danas većinom željezničkih umirovljenika, mali broj aktivnih željezničara te djece željezničara. Motivi na slikama slavljeničke izložbe uglavnom su krajolici, mrtve prirode i poneki željeznički

Marija Grabar, Krno Klemar, Tomislav Grabar, Stipe Sekulić, Biserka Križan i Milan Stunja

detalj u tehnikama ulja na platnu i staklu, akvarela, akrila i pastela, ima i skulptura, a izložene su i fotografije dvaju članova amaterskih fotografa Dragutina Staničića i Ante Klečine. Svoje su radove izložili Vida Grbac, Marija Jambrović i Josip Mušanović iz Rijeke, Antonija Celin iz Ike, Marija Bertić Štefanac i Nikola Novosel iz Jastrebarskog, Josip Ljulj i Marija Kruljac iz Đakova, Marija i Tomislav Grabar iz Velike Mučne, Jadranka Štajduhar iz Siska, Ljubica i Novica Vučinić iz Moravica te Milan Stunja, Antun Stipetić, Dubravka Mijatović, Ksenija Talijnačić, Stjepan Sekulić, Mira Kos, Špiro Dmitrović, Ivanka Piplica, Dragica Križan i Davorka Borić iz Zagreba i okolice.

Na otvorenju govorio je likovni kritičar Stanko Špoljarić koji već godinama prati rad željezničara slikara i njihovu je izložbu ocijenio kao »bujnost kreativnosti i izraz iskrenosti«. Posvećenost umjetnosti Špoljarić je prepoznao u »finim i odmjerenim radovima koji tragaju za ljepotom i govore o senzibilnosti svakog pojedinca«. Špoljarić je čestitao članovima Udruge na upor-

nosti koju zahtijeva praktična strana organizacije amaterskog rada i organiziranja kolonija i izložbi.

Predsjednica Udruge Tanja Horvat u povodu obljetnice dodijelila je priznanja najupornijim suradnicima Udruge, a Hrvatski sabor kulture dodijelio je dvadesetak priznanja članovima Udruge za 20 i 15 godina »uspješnog rada na širenju i razvijanju kulturno-umjetničkog amaterizma i hrvatske kulture«. Glazbeni program na otvorenju izveo je umirovljeni strojovođa i kantautor Stjepan Križan.

Udruga željezničara slikara »Plavo svjetlo« jedno je od desetak željezničarskih kulturno-umjetničkih društava koja znatno doprinose ugledu željeznice. Nažalost, nakon 150 godina financijske potpore željezničarskome amaterizmu, zadnje tri godine uprave željezničkih društava za to više nemaju sluha pa se Udruga financira na temelju prijavljenih projekata u Gradu Zagrebu i na nekim drugim mjestima. Vjerujemo da će se to uskoro promijeniti.

ČETRDESET GODINA GLAZBENE KARIJERE

PIŠU: Branimir Butković
FOTO: arhiva autora

U Željezničkom projektnom društvu Rino Karas radi punih trideset šest godina, a glazbom se bavi još i dulje. Tijekom glazbene karijere prošao je mnogo toga, da bi se zadnjih godinu dana skrasio u etnoakustičnoj grupi Rasputin Orchestra.

Sedmeročlani sastav svira tradicijsku glazbu srednje i jugoistočne Europe u kojoj naglasak stavljaju na romsku glazbu, sevdah i panonske melodije. Pjesmama koje su poznate u izvedbama različitih pjevača, a ustvari se često radi o narodnim pjesmama, oni dodaju suvremeni zvuk i ritmove.

Naš sugovornik od davne 1981. radi na željeznici. Gdje je počeo, tu je i danas. Zaposlio se u Birou za projektiranje Složene organizacije udruženog rada Zagreb, a danas je u Željezničkom projektnom društvu d.d. U tom poduzeću većinski paket dionica imaju zaposlenici.

Rino Karas u glazbi je vrlo dugo. Vjerojatno je malokomu poznato to da je kao član splitske grupe Fortuna krajem sedamdesetih skladbama *Sto ljudi, sto čudi* i *Ferata* u dva navrata pobijedio na Splitskome festivalu zabavne glazbe. Kao član grupe Oldtimer obišao je brojne pozornice, a deset godina zaredom svirao je na novogodišnjim proslavama u Martinseu pokraj Frankfurta. Svirao je u pratećim bendovima Kiće Slabinca, Meri Cetinić, Miroslava Škore i Vinka Coce. U najljepšemu sjećanju ostala mu je suradnja sa Zoricom Kondžom i Tedijem Spalatom. Svirao je i s odličnim, no ne previše komercijalnim bendom Bastardz.

U grupi su bili odlični glazbenici. No, na žalost, nije bilo komercijalnog uspjeha. Jednostavno, publika to nije prepoznala. – objašnjava Karas.

Danas kao šezdesetogodišnjak svjestan je kako nije više što je nekad bio. No nastoji ostati u formi te ga svirke i dalje vesele.

Prije tridesetak godina tri sam godine po tri mjeseca u nizu svirao u današnjemu hotelu Westin. Osim nedjeljom sviralo se svakoga dana od 20.00 do 1.45 sati. I to sam mogao odraditi bez problema. Sa šezdeset godina na *bini* je teško i, koliko god mogu, nastojim održavati kondiciju i biti fit. – kaže Karas.

Grupa Rasputin Orchestra, koju je osnovao

pjevač Robert Međurečan, izvodi tradicijsku glazbu u novim, neobičnim obradama. Tako na repertoaru imaju sevdalinku u tango ili bossa nova ritmu, pjesmu *Već odavno spremam svog mrkova* koju je godinama izvodio Zvonko Bogdan, a koju su preradili kao lagani swing te međimursku baladu *Vehni, vehni fijolica* u makedonskom ritmu. Sve u svemu, prilično neobično, no publika prepoznaje i voli takav pristup.

Rino Karas

OBNOVLJEN BELOMANASTIRSKI ČIRO

PIŠE: Branimir Butković
FOTO: Branimir Butković

U pogonu RPV-a Slavonski Brod kraju je privedena obnova parne lokomotive i dvaju od triju putnička vagona. Popularni Čiro bio je vlak koji je svakodnevno na posao vozio ponajprije radnike belomanastirske šećerane. Iz grada do tvornice, odnosno do prigradskog naselja Šećerane, vodila je oko šest kilometara dugačka pruga.

Lokomotiva s brojem 152-06 proizvedena je 1952. u »Đuri Đakoviću« i vozila je po kolosijeku širine 1000 milimetara. Bez odbojnika lokomotiva je bila dugačka samo 4,7 metara. Drveni, putnički vagoni bili su dugački sedam metara. Posljednje putnici tim su vlakom bili prevezeni davne 1976. godine.

Kompozicija je godinama stajala izložena na sporednome kolosijeku. Dijelom zub vremena, a dijelom ljudska ruka doveli su kompoziciju u vrlo loše stanje. U gradskoj upravi Belog Manastira prepoznali su vri-

jednost vozila koje je u međuvremenu postalo zaštićeno kulturno dobro i počeli prikupljati sredstva za temeljitu obnovu. Opis stanja i način obnove te kasnijeg čuvanja kao izložka dao je Konzervatorski odjel pri Ministarstvu kulture u Osijeku.

Kompletna kompozicija dopremljena je u Slavonski Brod, a pod »budnim okom« voditelja poslova restauracije Dinka Cindrića restauracijom su se tijekom nekoliko mjeseci svakodnevno bavili majstori Jozo Daskijević i Ratimir Dragelj.

Lokomotiva i vagoni obnovljeni su do najsitnijih detalja. Dijelovi su restaurirani, a budući da je nedostajao dimnjak, izrađen je novi. Pri izvođenju radova, točnije pri izradi dijelova, pun doprinos dala je obližnja ljevaonica »Đure Đakovića«. Prema dokumentaciji lokomotive izrađen je i novi odbojnik. Zelena lokomotiva i drveni vagoni izgledaju izvrsno i tijekom zimskih mjeseci bit će sklonjeni u halu. Kada bude

Jozo Daskijević i Ratimir Dragelj

Lokomotiva 152-06

dovršen i treći vagon, kompozicija će se trajno izložiti u Belom Manastiru, koji će tako dobiti novu atrakciju za starije stanovnike grada koji će se prisjetiti vožnji parnom lokomotivom. Mlađima će to vozilo biti nešto novo, a i turisti će imati priliku vidjeti nešto atraktivno. Na budućoj lokaciji treba napraviti pripreme, odnosno postaviti kolosijek, ograditi i natkriti prostor.

U pogonu RPV-a Slavonski Brod još je jedna *Đurina* parna lokomotiva normalnog kolosijeka. Nakon obnove i ispitivanja parnog kotla i ta će lokomotiva biti dovedena u vozno stanje. No, postoji problem. Naime, Zakon o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ne predviđa parnu vuču, što znači da na našim prugama ne postoji mogućnost da po njima voze turistički vlakovi vučeni parnim lokomotivama kao na primjer u Sloveniji ili Austriji.

PREDIVNO ISKUSTVO KRSTARENJA NILOM

PIŠE: Ivana Čepulić
FOTO: Ivana Čepulić

Giza

Hram u Luksoru

Ahmeda sam upozнала u njemačkome Heidelbergu kada nam je bilo samo 10 godina. Sprijateljili smo se i godinama se dopisivali, ali nakon nekog vremena izgubili smo kontakt. Međutim, mnogo godina poslije opet smo se našli zahvaljujući Facebooku te smo ubrzo počeli planirati ponovni susret. Budući da je tada Ahmed živio u Kanadi, posjetila sam ga u Egiptu dok je ondje bio u posjetu svojim roditeljima.

Prijatelj iz djetinjstva lijepo me ugostio, a osim toga vodio me na mnoga zanimljiva mjesta. Tako smo zajedno posjetili piramide u Gizi i Sakari, pročešljali ulice Kaira i Aleksandrije, a onda me jednoga dana nagovorio da odem na krstarenje Nilom. Iako nije mogao poći sa mnom, uvjerio me da nikako ne smijem propustiti tu priliku. Kada je stigao dan mojeg odlaska na krstarenje, Ahmed me odveo do kairskoga glavnog željezničkog kolodvora, gdje smo imali zakazan sastanak s predstavnikom putničke agencije koji mi je dao kartu za noćni

vlak do Luksora i nekoliko telefonskih brojeva te mi rekao da će me ujutro netko dočekati u luksorskom kolodvoru. Sve je to djelovalo prilično nepouzđano, bez ikakvih potvrda i vaučera, ali nadala sam se da ipak nisam prevarena. Naposljetku, agenciju sam našla preko jedne Ahmedove prijateljice, a tako sam dobila i povoljniju cijenu. Vlak je bio natrpan putnicima i prtljagom. Sjela sam na prazno mjesto pokraj neke mlade žene. Vožnja je trajala 11 sati, ali uz upaljena svjetla, česta stajanja i stalnu hektiku u vagonu nisam gotovo uopće spavala. Ujutro sam izašla iz vlaka u kolodvoru u Luksoru u pratnji svoje susjede iz vagona, koja si je uzela u zadatak da provjeri jesam li završila u pravim rukama. Ogladavši se oko sebe, primijetila sam da nitko ne drži natpis s mojim imenom. Približio nam se neki muškarac koji je mahao komadom papira na kojemu je pisalo »SIGN«, što na engleskom znači »natpis« pa me ona upitala je li to moje ime. Odgovorila sam niječno, ali taj je muškarac bio uporan i pokazivao mi u svojem mobi-

telu onaj isti telefonski broj koji sam dobila u Kairu pa sam na kraju ipak pristala poći s njime. Mora da je nešto krivo shvatio kada su mu rekli da me dočeka s natpisom. Nedugo poslije počelo je razgledanje Luksora. Pridružile su mi se još dvije mlade žene koje su, kao i ja, putovale same. Odveli su nas do hrama kraljice Hatšepsut, jedne od onih građevina koje pamtim sa stranica školskih udžbenika. Hatšepsut je bila prvi ženski faraon, a vladala je u 15. st. pr. Kr. Njezin hram isklesan na padinama vapnenačke planine sagrađen je na tri razine. U njemu se nalaze svetišta i pogrebne odaje, a na zidovima i stupovima mogu se vidjeti scene i natpisi koji opisuju projekte i događaje iz Hatšepsutine vladavine. Istoga dana na programu je bio i posjet Dolini kraljeva, dolini pustinjskih brežuljaka u kojoj su od 16. do 11. st. pr. Kr. u grobnice s dvoranama duboko ukopanima u stijene bili pokapani faraoni. Dok smo hodale od grobnice do grobnice temperatura zraka zasigurno je prelazila 45 °C. Svojim priremenim suputnicama rekla sam, napola

u šali, a napola ozbiljno: »Ako se srušim od vrućine, papiri od putnoga zdravstvenog osiguranja nalaze se u fototorbi«. Nato je jedna od njih iz svoje torbe izvadila mali plavi fascikl nadodavši: »A moji su ovdje!« Ulazile smo u pojedine grobnice, spuštale se u njihovu unutrašnjost i divile njihovim oslikanim zidovima. Iako stare tisuće godina, freske su izgledale tako svježje, kao da su tek naslikane – božanstva, faraoni i životinje u tonovima duboke plave te sjajne crvene i žute boje ostavljali su na nas snažan dojam.

Australka Jessica i ja smjestile smo se na brodu pod nazivom »Grand Rose«. Isplovljavanje je bilo predviđeno tek za sljedeće poslijepodne pa smo ujutro obišle hramove u Karnaku i Luksoru. Monumentalni stupovi velike dvorane hramskoga kompleksa u Karnaku oduzimali su mi dah, a pogled su mi neodoljivo privlačili njihovi brojni reljefni hijeroglifi.

Nakon što smo isplovili zaustavljali smo se samo kako bismo razgledali važna arheološka nalazišta. Prvi u nizu bio je Edfu sa svojim nevjerojatno dobro očuvanim

hramom iz 3. st. pr. Kr. posvećenim bogu Horusu, nakon čega smo pristali u Kom Ombu kako bismo posjetili hram boga Sobeka. To božanstvo bilo je zaduženo za plodnost zemlje, dok su ga u nekim razdobljima štovali i kao jednog od glavnih bogova i zaštitnika kraljeva. Sobek se prikazuje kao krokodil ili čovjek s krokodilskom glavom, a uz njegove se hramove često nalaze grobnice u kojima su balzamirani krokodili.

Navečer, već po mraku, »Grand Rose« uplovio je u Asuan, gdje se usidrio preko noći. Svanuo je i posljednji dan krstarenja. Odjavila sam se s broda, nakon čega sam se pridružila Jessici i vodiču. On nas je odveo do znamenite asuanske brane, a potom i do hrama File. Prije gradnje asuanske brane taj hram posvećen božici Izidi morao je biti premješten na svoju današnju lokaciju kako ne bi bio poplavljen. Budući da se sada nalazi na otoku, do njega je moguće stići jedino brodom.

Oko 15.00 sati ukrcala sam se na vlak za Kairo. Bilo je zanimljivo koliko je u vlaku bilo živo do kasno u noć – u vagonu je bilo mnoštvo ljudi i razigrane djece. U svakome kolodvoru mnogi su ulazili i izlazili, iznoseći i unoseći brojne pakete i ostalu prtljagu. Kolodvori su bili krcati kao usred dana. Promatrajući ljude kroz prozor vlaka primijetila sam neke njihove navike: naprimjer, smeće su jednostavno bacali na tlo. Posebno su me iznenadile metalne čaše uz slavine za vodu koje bi prolaznici, popivši vodu, ostavljali na istome mjestu za sljedećega žednog putnika.

Oko 4.00 sata odjednom sam osjetila da me netko blago drma i ugledala jednu lijepu djevojku sa smaragdno zelenim hidžabom na glavi. Pomislila sam da već ulazimo u Kairo pa sam skočila sa sjedala kako bih dohvatila svoju torbu, ali onda sam shvatila da smo tek u Gizi. Međutim, od Gize do Kaira vožnja je kratka pa me ljubazna djevojka očito željela na vrijeme probuditi da se pripremim za izlazak. Zahvalila sam joj i izišla iz vlaka u kairskome kolodvoru, gdje me dočekao Ahmed.

Do kraja boravka u Kairu ostalo je još samo nekoliko dana. Rastanak od Ahmeda stigao je prebrzo, ali moj stari prijatelj i ja čvrsto smo odlučili kako nećemo dozvoliti da opet prođe 30 godina prije našega ponovnog susreta.

Kolodvor u Kairu

Podne u Saqqari

ODRŽANO NATJECANJE »NAŠE PRAVO NA SPORT«

PIŠE: Marija Božanović
FOTO: arhiva Projekta

U Zagrebu je 18. studenoga održano 5. sportsko natjecanje »Naše pravo na sport« za djecu s teškoćama u razvoju za koju je HŽ Putnički prijevoz organizirao besplatan prijevoz.

U natjecanju je sudjelovalo 82 djece u dobi od 5 do 17 godina iz cijele Hrvatske, a natjecala su se u pet disciplina u dvorani (šut na gol, bacanje na koš, minikuglana, poligon i trčanje). Uz pomoć mnogobrojnih volontera natjecanje je održano u organizaciji zagrebačkog Centra za edukaciju i savjetovanje »Sunce« i Zagrebačkoga športskog saveza osoba s invaliditetom. Projekt »Naše pravo na sport« podržali su i mnogi uspješni sportaši, među kojima su košarkaši »Cibone«, rukometašice »Lokomotive« i mnogi drugi.

Uz druženje i pružanje prilike djeci s invaliditetom da pokažu svoje sposobnosti cilj natjecanja bio je potaknuti sve građa-

ne na to da pokušaju razumjeti probleme djece s teškoćama u razvoju, probleme njihovih obitelji i probleme osoba s invaliditetom.

Sport ne poznaje granice i bez obzira na teškoće, jedine su prepreke one u našoj glavi. A to znači da ih lako možemo svladati samo uz dobru volju želju i htijenje. – naglasila je asistentica u treningu Maida Arslanagić.

U sklopu projekta održana je i humanitarna akcija. U suradnji s KK-om »Cibona« i paraolimpijkama Anđelom Mužinić i Helenom Dretar Karić održano je snimanje za potrebe izrade kalendara za 2018. Donacije i novac koji će biti prikupljeni prodajom tih kalendara bit će donirani kako bi se projekt mogao održati sljedećih godina.

Ove se godine HŽ Putnički prijevoz prvi

put pridružio tome humanitarnom projektu i organizirao besplatan prijevoz za natjecatelje i njihove mentore, odnosno učelnike osnovnih škola »Hugo Badalić« iz Slavonskog Broda, »Eugen Kumičić« iz Slatine i Voćin.

U povodu organizacije prijevoza voditeljica projekta Božica Križanić izjavila je:

Velik se broj djece prvi put vozio vlakom i nisu krili svoje oduševljenje. Zato još jedanput zahvaljujem HŽ Putničkom prijevozu i ostalim donatorima, pokroviteljima i institucijama bez kojih ova akcija ne bi bila moguća.

HŽ Putnički prijevoz nastavit će potpomagati humanitarne projekte, osobito one namijenjene djeci i mladima, jer svojim primjerom, radom i upornošću doprinose stvaranju boljeg i humanijeg društva.

Dunja Pejaković u bizovačkoj nošnji, HKUD »Željezničar« Osijek
FOTO: Branimir Butković

HŽM
FOTO: Dragutin Staničić